

Boże Narodzenie w tradycji i kulturze.

Święta Bożego Narodzenia to najpiękniejsze i najbardziej oczekiwane święta w roku. Na niezwykłą atmosferę tych dni składają się nie tylko spotkania z rodziną czy obdarowywanie prezentami, ale również przygoda z książką, filmem, muzyką. W czasie oczekiwań przedświątecznych pragniemy Wam przedstawić historię tego święta w tradycji ludowej i chrześcijańskiej oraz polecić wybrane teksty kultury.

W tradycji ludowej dzień wigilijny był dniem wróżb, przewidywano pomyślność nadchodzącego roku. W oczekiwaniu na cud narodzenia Boga cała ziemia łączyła się we wspólnym przeżywaniu tego cudu. Niezliczone legendy opowiadają o kwiatkach zakwitających w noc wigilijną pod śniegiem, o drzewach, które na chwilę, o północy pokrywają się zielenią, czy o cudownej przemianie wody w rzekach i studniach w miód i wino. W wigilijny ranek dokonywano symbolicznego podziału jabłka; należało je tak przekroić, by nie uszkodzić żadnej pestki, co mogło grozić chorobami albo innymi nieszczęściami w ciągu roku. Wigilijny wieczór uznawany był za wspaniały czas wróżb „matrymonialnych”. Czekające na zamążpójście dziewczęta wychodziły przed chatę i wołały „Hop, hop! Gdzie mój chłop?”. Odpowiadające echo lub szczekanie psów uznawane były za wskazówkę, z której strony przyszedł małżonek nadejście. Panny liczyły również żerdzie w płocie – jeżeli liczba była parzysta, mogły spodziewać się szybkiego zamążpójścia. W wigilię troszczono się o obfite plony na przyszedły rok. Dlatego w chłopskich domach na stole musiało znaleźć się wszystko, co wyrosło na polu – potrawy z rozmaitych zbóż, kapusty i grochu. Ponadto obserwowano pogodę. Jeżeli wigilijny wieczór był mglisty, wierzone w obfitość mleka. Rozgwieżdżone niebo wróżyło ogólny dostatek i powszechny urodzaj. W domach na wsi nie mogło zabraknąć siana i słomy. Wielki snop nieomłóconego zboża ustawiano w kącie pokoju. Zza świętych obrazów wystawiały słomiane wiązanki. Atmosferę żłóbka betlejemskiego przypomina też obyczaj układania siana pod obrusem. W całej Polsce wierzone, że przebieg dnia wigilijnego decyduje o całym roku. Także współcześnie w wielu rodzinach czas ten domownicy starają się przeżyć w zgodzie i dobrym nastroju, nie kłócić się, nie martwić, nie płakać. Już dzień wcześniej dzieci są napominane, aby grzecznie się zachowywały. W wigilię należało wstać wcześniej rano, aby przez cały rok zachować zdrowie i pomyślność (ma to swoje odzwierciedlenie w przysłowiu: Kto rano wstaje, temu Pan Bóg daje). Aby zachować zdrowie i urodę obmywano się w rzece, strumieniu czy w wodzie przyniesionej o północy ze studni, którą wlewano do miednicy, do której wrzucano pieniądze – myjąc się dotykano monetę dłonią. Miało to gwarantować majątność przez cały rok. W wigilijny wieczór nie zapominano o zwierzętach domowych, odwiecznych przyjaciół człowieka. Krowom i koniom dawano specjalnie farbowane na czerwono i zielono opłatki. Dawniej wierzone, że w wigilijną noc wszystkie stworzenia mówią ludzkim głosem i mogą przepowiadać przyszłość.

W tradycji chrześcijańskiej Boże Narodzenie związane jest narodzinami Jezusa Chrystusa. Jest to liturgiczne święto stałe, przypadające na 25 grudnia (w niektórych Kościołach, głównie prawosławnych, świętujących wg kalendarza juliańskiego - 7 stycznia). Poprzedzone jest okresem czterotygodniowego oczekiwania (dokładnie czterech niedziel), zwanego Adwentem. Święta Bożego Narodzenia rozpoczyna Wigilia. Wieczór wigilijny jest w tradycji polskiej najbardziej uroczystym i najbardziej wzruszającym wieczorem w roku. Na dźwięk tego niezwykłego słowa wzruszamy się, dorośli wracają pamięcią do lat dziecińczych, wspominają rodzinny dom, twarze najbliższych, zapach zielonego drzewka ubieranego tuż przed wieczerzą. Dzieci czekają na pierwszą gwiazdkę i prezenty. Wszyscy odczuwają tę niepowtarzalną magię oczekiwania. Do wieczerzy wigilijnej tradycja nakazuje zasiadać po pojawieniu się na niebie pierwszej gwiazdki, na pamiątkę gwiazdy prowadzącej Trzech Króli do stajenki. Po wspólnej modlitwie rodzina dzieli się opłatkiem – jest to najważniejsza chwila wieczerzy, symboliczne pojednanie. Rozpoczyna zawsze najstarszy z obecnych, przełamuje się opłatkiem ze wszystkimi po kolei według starszeństwa i godności, życząc szczęścia i zdrowia. Później dzielą się opłatkiem pozostali. Jest to zwyczaj polski, nieznan w innych krajach. Następnie wszyscy zasiadają do stołu i próbują wszystkich po kolei dań wigilijnych. Nie ma jednoznacznych przekazów wiążących się z liczbą potraw na wigilijnym stole; jedni uważają, że ma ich być dwanaście (grono apostołów), inni twierdzą, że liczba dań powinna być nieparzysta. Dawniej mówiło się o pięciu, siedmiu (siedem dni tygodnia), dziewięciu (liczba chórów anielskich), jedenastu lub trzynastu potrawach w zależności od zamożności domu czy regionalnych tradycji. Przy stole nie mogło zabraknąć dodatkowego nakrycia dla zbłąkanego podróżnego, który to zwyczaj ma swoje odzwierciedlenie w tradycji i historii naszego kraju. W dawnych czasach to dodatkowe miejsce było przeznaczone dla ducha zmarłego członka rodziny; W czasie zaborów czy wojen wciąż czekano i wierzono w powrót kogoś bliskiego. Dziś jest to raczej sympatyczny gest, oznaczający gotowość na przyjęcie niespodziewanego gościa, podróżnego, który nie zdąży dotrzeć do rodzinnego domu i nieoczekiwanie zapuka do naszych drzwi. Na wigilijnym stole zasadniczym daniem jest barszcz czerwony lub zupa grzybowa, potrawy ze śledzi i ryb, kapusta z grzybami lub grochem, pierogi z kapustą i grzybami, kompot z suszonych owoców, kluski z makiem na słodko, ciasto makowe lub mak z bakaliami, kutia, piernik, orzechy i różne słodkie. Uważano, że aby zapewnić sobie obfitość w całym nadchodzącym roku, należy skosztować każdej potrawy. Uroczystą kolację kończą prezenty, wspólne śpiewanie kołęd, następuje czas przygotowania do pasterki, Mszy Świętej, która wprowadza w Boże Narodzenie. To jedno z największych świąt kościelnych rozpoczyna się od uczestnictwa w porannej Mszy Świętej, przeżywa się w spokoju, w uroczystym nastroju, zwykle w gronie rodziny. Patronem drugiego dnia świąt jest św. Szczepan, pierwszy męczennik chrześcijański. Tradycyjnie ten dzień otwierał zabawy, obchody kolędnicze. Dzisiaj drugi dzień świąt Bożego Narodzenia to czas odwiedzin, spotkań, przyjęć, chrzcin, wesel.

Święto Trzech Króli, przypadający na 6 stycznia, kończy okres Bożego Narodzenia. Starodawny obyczaj każe w tę uroczystość, po powrocie z kościoła do domu, wykaligrafować kredą na drzwiach napis K+M+B, dodając do niego liczbę na oznaczenie kolejnego roku. Do tej pory odczytywano ten napis jako pierwsze litery imion Trzech Króli. Jest także i inny mniej znany sposób odczytywania tego napisu. Pochodzi z czasów, kiedy znajomość i stosowanie łaciny (gdzie imię Kacper rozpoczyna się od C) było bardziej rozpowszechnione niż obecnie. Według tego klucza czytamy: *Chrystus Mansionem Benedicat*, co znaczy: „Chrystus błogosławi (temu) domowi” lub jeszcze bardziej dokładnie: „Chrystus mieszkanie błogosławi”.

Boże Narodzenie w literaturze

Boże Narodzenie jest częstym motywem w literaturze, zarówno rodzimej, jak również zagranicznej. Ze wszystkich świąt kościelnych, to właśnie “Gwiazdka” cieszy się największą popularnością wśród powieściopisarzy i poetów. Na ten fakt wpływa niezwykła magia tych świąt i ludzi, którzy tworzą niepowtarzalny klimat. Pod koniec grudnia, niemalże w każdym zakątku świata, w powietrzu unosi się cudowna aura przyjaźni, radości i ciepła domu rodzinnego. Wszyscy są sympatyczniejsi, miłsi i lepsi od tych, jakich znamy na co dzień. To właśnie ten wspaniały czar Świąt Bożego Narodzenia inspirował artystów do tworzenia. Najbardziej znanym dziełem literackim związanym z zimowymi świątami jest chyba **“Opowieść wigilijna” Karola Dickensa**. Mówi ona o przemianie złego i skąpego właściciela kantoru Ebenezera Scrooge’a. Dzięki trzem duchom wigilijnym nawet taki skąpiec jak Scrooge potrafił się zmienić i zrozumieć swoje naganne, jak dotąd, zachowanie wobec innych ludzi. Wieczór wigilijny jest też czasem przemiany na lepsze bohaterki powieści **“Noelka”** poznańskiej pisarki Małgorzaty Musierowicz. Dla dzieci i nie tylko jest wzruszającą baśń **“Dziewczynka z zapalkami” Hansa Christiana Andersena**. Ukazuje ona świat biednej i opuszczonej dziewczynki, która zamarzyła w święta Bożego Narodzenia – dni miłości i dobroci dla innych. Akcja najnowszej powieści **K. Mirek “Światło w cichą noc”** rozgrywa się właśnie w czasie przygotowań do świąt. Na osiedlu położonym na obrzeżach Krakowa lśnią tysiące świateł. Tylko dwa domy stoją ciemne. Przedwojenna willa i niewielki budynek obok niej. Czy w magiczną noc światła zapalą się nie tylko w dwóch uspijonych domach, ale też w sercach ich mieszkańców.?, **“Śnieżny dzień” B. Coffey**.to powieść, której akcja rozgrywa się tuż przed Wigilią. Głównym bohaterem jest 30-paroletni mężczyzna, który stoi przed widmem utraty pracy. Z powodu śnieżycy bierze dzień urlopu. I ten dzień zmienia jego życie, a nas, czytelników, zmusza do refleksji.”**Czas cudów, czyli opowieści pod jemiolą”**to zbiór ośmiu opowiadań obyczajowych, utrzymanych w klimacie okołoświątecznym. Każde z nich w nieco inny sposób ujmuje temat Bożego Narodzenia – historie ukazane są z różnych perspektyw. **„Głos”** to piąta część „Mrocznej serii” cyklu islandzkich thrillerów z wątkiem kryminalnym. Zbliżają się święta Bożego Narodzenia i Reykjavikiem wstrząsa tajemnicze morderstwo. Ofiarą jest Gudlauguru – portier, z pozoru nieciekawa postać, starszy samotny mężczyzna, niczym się niewyróżniający, a jednak ktoś musiał mieć motyw, skoro go zabił. W toku śledztwa dochodzi do ujawnienia faktów, które rzucają nowe światło na sprawy z przeszłości, nielegalny biznes prowadzony w hotelu, w którym mieszkał Gudlauguru.

Miłośnicy fantastyki z pewnością będą zadowoleni z tego, że wśród świątecznych książek znalazła się powieść autorstwa **Terry'ego Pratchetta**, jednego z najznakomitszych przedstawicieli tego gatunku. **„Wiedźmikołaj”** to gwiazdkowy akcent w „Świecie Dysku”. Tytułowy bohater zajmuje się rozdawaniem prezentów, ale nagle znika, a jego obowiązki przejmuje Śmierć. Odnalezieniem Wiedźmikołaja postanawia zająć się Susan (wnuczka Śmierci) i musi to zrobić, zanim nadejdzie świt. Jeżeli jej się to nie uda, Świat Dysku pograży się w mroku. Niestety, jej jedynym pomocnikiem jest kruk – smakosz gałek ocznych.

„Morderstwo w Boże Narodzenie” Agatha Christie to kolejny klasyk, tym razem z rodziny kryminałów. Agatha Christie na święta to strzał w dziesiątkę dla fanów przygód Herkulesa Poirot i osób lubujących się w powieściach o zagadkowych morderstwach. Akcja rozgrywa się w czasie świąt, kiedy Simeon Lee, nobliwy, acz złośliwy i kłótniwy senior rodu, postanawia zaprosić na Gwiazdkę swoich synów. Wszyscy węszą w tym podstęp, ale jednocześnie chcą wierzyć, że ojciec zmienił się na lepsze. Niestety, nie – wkrótce okazuje się, że stary Simeon pada ofiarą (niezwykle krwawą) swoich własnych intryg. Magdalena Knedler stworzyła niezwykle błyskotliwą komedię kryminalną. **„Nie całkiem białe Boże Narodzenie”** to grupa nieporadnych śledczych, oryginalnej zagadki i bezładnej krzątaniny podejrzanych. Do leśnego pensjonatu tuż przed świętami zaczynają przybywać pierwsi goście. Magiczny czas oczekiwania na Gwiazdkę zakłócają znalezione w wannie zwłoki. Następne ciało, porzucone tym razem w lesie, odkrywa znów ta sama kobieta – Olga. Do akcji wkracza ekscentryczny i słynący ze słabości do krówek ciągutek detektyw Romanowski.

„Komedia świąteczna” Victorii Alexander to zabawna i ciepła opowieść pełna barwnych postaci i nieoczekiwanych zwrotów akcji. Camilla marzy o zaręczynach z księciem z bajki, a gdy ów książę się pojawia, kobieta organizuje tradycyjne gwiazdkowe przyjęcie w gronie najbliższych, na które zaprasza ukochanego. Problem w tym, że rodzina i przyjaciele Camilli to banda dziwaków i szaleńców, dlatego na tę okoliczność postanawia wynająć aktorów. Jeżeli chcecie poznać polską kulturę i tradycje świętowania na polskiej wsi, to polecamy **„Chłopów”** Władysława Reymonta, gdyż w tej powieści zostały one przedstawione bardzo szczegółowo i realistycznie.

Piękno świąt zachwyciło także poetów, którzy swe uczucia wyrazili w lirycznych utworach. Np. **„Przy wigilijnym stole”** (J. Kasprówicz), **„Lulaj-że”** (J. Kierat), **„Wigilia”** (J. Twardowski), **„Pieśń o narodzeniu Pańskim”** (F. Karpiński), **„Z szopką”** (K. K. Baczyński), **„Wigilia w lesie”** (L. Staff), **„Powrót”** (K. I. Gałczyński), **„Baśń wigilijna”** (Cz. Miłosz). Zachęcamy do lektury, która uwolni naszą wyobraźnię i pomoże nam lepiej przeżywać tak niezwykle święta, jakimi jest Boże Narodzenie.

Filmy świąteczne, czyli jakie?

Filmów bożonarodzeniowych jest naprawdę wiele, co roku do kin trafia kilka nowych produkcji. W ostatnich kilku latach z nowości mamy filmy: **„Cicha noc”**, **„Co wiecie o swoich dziadkach”**, **„Mikołaj i spółka”**, **„Magiczna zima u Muminków”**, **„Zimowe przygody Jill i Joy”** oraz **„Listy do M. 3”**. Starsze produkcje naprawdę trudno zliczyć. Wiele z nich weszło już na stałe do kanonu kina, nie tylko świątecznego. Warto przy tym dodać, że wśród filmów świątecznych znajdziemy zarówno komedie, komedie romantyczne, animacje, filmy familijne, ale też dramaty i musicale.

Nasze zestawienie najlepszych filmów świątecznych otwiera film **„Rodzinny dom wariatów” (2005)**. Święta Bożego Narodzenia to nieodłącznie czas rodzinnych spotkań. Jednak im większa rodzina tym większe prawdopodobieństwo konfliktów i zaskakujących zwrotów akcji, tak jak w filmie **„Rodzinny dom wariatów”**. Tam pięcioro dorosłych dzieci przyjeżdża na święta do rodziców, do domu, w którym się wychowali. Everett (Dermot Mulroney) przybywa z nową narzeczoną Meredith (Sarah Jessica Parker), którą ma po raz

pierwszy przedstawić rodzinie. Katastrofa wisi w powietrzu, gdyż sztywna Meredith jest przeciwieństwem otwartej i bezpośredniej gromadki Stone'ów." Narodzeniem w tle.

Grinch: świąt nie będzie (*How the Grinch Stole Christmas, 2000*) W tej filmowej opowieści, w małej wiosce o nazwie Ktosiowo trwają przygotowania do Bożego Narodzenia. Nieopodal mieszka Grinch, który różni się od innych zielonym i owłosionym ciałem. Jest zgorzkniałym outsiderem, który nienawidzi świąt. Chce, żeby wszyscy byli tak samo nieszczęśliwi jak on. Czy jest coś, bądź ktoś, kto zdoła odmienić jego serce? Fantazyjna opowieść o Grinchu to dla wielu widzów prawdziwy powrót do dzieciństwa.

Kochajmy się od święta (*Love the Coopers, 2015*) Często słyszymy, że na święta trzeba odłożyć wszelkie spory. Jednak tylko ten, kto próbował, wie jak to jest trudne. Doskonale może się o ty przekonać rodzina Cooperów. W czteropokoleniowym klanie o spory naprawdę łatwo, tym bardziej, że niemal każdy z członków rodziny jest w dość trudnym momencie życia. Mimo wszystko film "Kochajmy się od święta" ma w sobie sporo ciepła i kilka wartych zapamiętania mądrości.

Białe Boże Narodzenie (*White Christmas, 1954*). Ten musical to już świąteczna klasyka. Opowiada historię dwóch utalentowanych piosenkarzy i dwóch piosenek, którzy razem wyruszają na wielkie świąteczne tournée do Vermont. Występują m.in. w lokalu, który należy do ich dawnego dowódcy wojskowego. Okazuje się, że ten ma poważne problemy finansowe. Piosenkarze postanawiają mu pomóc. To jeden z tych filmów podnoszących na duchu, a do tego pełen znakomitej muzyki, z hitem "White Christmas" na czele.

Ekspres polarny (*The Polar Express, 2004*). Jedyny film animowany w zestawieniu. "Ekspres polarny" wyreżyserował Robert Zemeckis. Opowiada historię chłopca powątpiewającego w magię świąt Bożego Narodzenia. Zostaje on pasażerem pociągu zmierzającego na biegun północny do siedziby św. Mikołaja. Niech pozory was nie zmylą – to nie jest film tylko dla najmłodszych. Świetnie zrealizowany i bardzo mądry.

Elf (2003) Zabawna i niesztampowa opowieść o Elfie pracującym dla świętego Mikołaja. Tytułowy bohater jednak nie jest typowym elfem. Wyróżnia się znacznym wzrostem i ma poczucie niedopasowania. Elf z bieguna północnego wyrusza do Nowego Jorku, żeby odszukać swojego ojca. Jak odnajdzie się w brutalnym, rzeczywistym świecie?

Listy do M. (2011) Jedyna polska produkcja w rankingu filmów świątecznych. Film ten opowiada historie kilku luźno powiązanych ze sobą osób rozgrywających się w czasie świąt Bożego Narodzenia. Stanowi wielowymiarowe spojrzenie na miłość, związki i rodzinę. "Listy do M." szybko zyskały status świątecznego klasyka i na ekrany weszły kolejne części filmu.

W drodze do domu (*Hjem til jul, 2010*). Czy wiecie, że film "Listy do M." był inspirowany hitowym "To właśnie miłość"? Nie tylko Polacy postanowili stworzyć jego własną wersję. Również Norwegowie nakręcili wielowątkową opowieść o luźno powiązanej ze sobą grupie ludzi celebrytów święta Bożego Narodzenia. Ta wersja jest nieco bardziej przejmująca, wciąż pełna uśmiechu i wzruszeń, ale też mądrości.

Holiday (2006). Amanda i Iris zamieniają się domami na święta Bożego Narodzenia. Jedna więc trafia do ciasnej chatki pod Londynem, druga do luksusowej willi w Los Angeles. Obie uciekają przed zawodami sercowymi i mają nadzieję, że zmiana scenerii pomoże im rozwiązać wszystkie problemy. Ciepły i świetnie zrealizowany film, którego dodatkowym atutem są piękne wnętrza w dwóch różnych stylach

.Cud na 34. ulicy (*Miracle on 34th Street, 1994*) Nowsza wersja filmu z 1947 roku o tym samym tytule. Opowiada historię człowieka, który naprawdę wierzy w to, że jest świętym Mikołajem. Otoczenie jednak nie daje temu wiary i bierze go za aktora. Tak nasz Mikołaj znajduje zatrudnienie w centrum handlowym, gdzie ma wysłuchiwać życzeń dzieci siadających mu na kolanach. Staje się hitem sklepu i ratuje go przed upadkiem. Ten film to niewątpliwa klasyka, zrealizowany w klasyczny sposób.

Kevin sam w domu (*Home Alone, 1990*) Czy ktoś w ogóle wyobraża sobie święta bez Kevina? Ten film to swoisty fenomen. Kojarzy się z obchodami Bożego Narodzenia tak samo jak święty Mikołaj i choinka. To doskonale wyważona komedia, która szczerze wzrusza, bawi i trzyma w napięciu, niezależnie od tego, ile razy się ją widziało. Z pewnością legendę Kevina w dużej mierze współtworzą znakomita muzyka i efektowna scenografia, w tym imponujący dom 8-latka.

To właśnie miłość (*Love Actually, 2003*) To opowieść o kilkunastu osobach i ich zmaganiach uczuciowych. Okazuje się, że miłość niejedno ma imię, rzadko kiedy bywa łatwa i przewidywalna, a mimo to nie ma nic lepszego na świecie, jak miłość właśnie. "To właśnie miłość" to świąteczna klasyka

Boże Narodzenie w malarstwie

Na przestrzeni wieków powstały setki płócien przedstawiających temat narodzin Jezusa. Oto kilka przykładów związanych z tą tematyką.

Jacek Malczewski Jasełka, Wigilia na Syberii

Wojciech Kossak Gwiazdka legionowa

Włodzimierz Tetmajer Święta rodzina

Józef Mehoffer Narodziny Jezusa

Józef Mehoffer, Stanisław Wyspiański Święta rodzina

Zofia Stryjeńska Z gwiazdą

Paul Gauguin Narodziny Chrystusa Bożego Syna

Georges de La Tour Pokłon pasterzy ok.1644 r. Luwr, Paryż

Georges de La Tour Nowo Narodzony ok.1648r. Muse des Beaux Arts, Rennes.

Fra Filippo Lippi Madonna z Dzieciątkiem 1440-45, National Gallery of Art w Waszyngtonie.

Fra Filippo Lippi Madonna Trivulzio (1430)

Diega Velázquez Pokłon Trzech Króli (1619)

fresk Giotto Boże Narodzenie(1275-1299)

Boże Narodzenie w muzyce

Muzyka potrafi zdziałać cuda i mocno wpłynąć na nasz nastrój. Najpiękniejsze piosenki świąteczne tworzą idealne tło do przedświątecznych przygotowań. Wśród piosenek świątecznych po polsku, których jest dużo, te wybrane przez nas wydają się szczególnie nastrojowe. Słuchamy je w każde święta. Listę naszą otwiera przebój sprzed niemal czterdziestu lat „Dzień jeden w roku” Czerwonych Gitar, następnie „Z kopyta kulig rwie” Skaldów „Ding Dong” Kayah, „Oszaleli anieli” K. Skrzyneckiej, „Kto wie” De- Su, „Pada śnieg” E. Górniak i K. Antkowiaka czy „Kolęda dwóch serc” Pectus.

Piosenek bożonarodzeniowe po angielsku z roku na rok jest coraz więcej. Wybrałyśmy klasyczne przeboje, bez których nie mogą się obyć żadne święta. To:

„All I want for Christmas” M. Carey

„ Santa Claus is coming to Town” F. Sinatra

„ Last Christmas” Wham

„ Let it snow!” D. Martin

„ Driving Home for Christmas” Ch. Rea

„Wonderful Christmas time” P. McCartney

Najlepsze Piosenki Świąteczne 2020

https://www.youtube.com/watch?v=wmzjxcw2EcA&ab_channel=Mixes

Zakopower-Kolędowo (FullAlbum)

(https://www.youtube.com/watch?v=_lSw9LakRs0&list=PLu2PFIr6288CbGLDLgh95VcNurLNCvnlU&ab_channel=KayaxTV)

Świąteczne kolędy i przeboje świetnie podkreślają atmosferę świąt, dlatego polecamy Wam transmisję kolęd i pastorałek. Transmisję na żywo z Filharmonii Narodowej będzie można wysłuchać i obejrzyć na kanale YouTube filharmonii na żywo 20.12.2020 lub wydarzeniach roku. Możemy przypomnieć sobie **Święta w prezencie, Filharmonia Narodowa w Warszawie, 2019**

https://www.youtube.com/watch?v=acOF8aDmPTI&ab_channel=%C5%9Awi%C4%99tawprezencie

Polecamy również **Operę czyli musical ”Cud mniemany. Krakowiacy i Górale”**(premiera 11.12.2020 na żywo lub na [www.facebook.com/Teatr Słowackiego/](https://www.facebook.com/TeatrSłowackiego/))

Idealna propozycja, żeby wejść w świąteczny nastrój.

Życzymy Wam z okazji nadchodzących Świąt Bożego Narodzenia i Nowego 2021 Roku przede wszystkim dużo zdrowia, refleksji dotyczących minionego czasu, a w Nowym Roku szczęścia i realizacji marzeń.

Ze stron internetowych, książek, filmów dla Was wybrali

- nauczyciele biblioteki: p. Jolanta Łybyk - Szul i p. Barbara Urban